bericht

Zwolle

# Memo

Telefoon (038) 498

Aan Gertia Hemminga

Van Iskander Derkse

Datum 24 augustus 2026

Onderwerp Reactie advies aanbesteding Z-route

**Inleiding**

De beleidsafdeling verantwoordelijk voor de aanbesteding van het participatiedeel van de Zelfredzaamheidsroute heeft advies bij de participatieraad opgevraagd over het Programma van Eisen. De indeling van deze memo houdt de volgorde en indeling aan uit de adviesnota van de participatieraad.

De participatieraad heeft een uitgebreid en inhoudelijk scherp advies uitgebracht. Het is een waardevolle inbreng welke deels bevestigd dat we op het juiste spoor zitten en deels nieuwe inzichten oplevert. De reactie van de participatieraad getuigt van een zorgvuldig afgewogen advies en diepgaande kennis van verschillende aspecten van de Inburgering. Het college waardeert de tijd en moeite die hiervoor is uitgetrokken door de participatieraad. We zien de input van de participatieraad als een belangrijk onderdeel van de aanbestedingsprocedure.

**Toelichting**

**Algemeen**

| |
|---|
| ADVIES: Schets in een inleiding van het PVE wat in de afgelopen periode goed en wat minder goed ging. Maak duidelijk op welke terreinen nog verbetering nodig is. |

Besluit – We nemen in de inleiding op waar Zwolle staat met betrekking tot de uitvoering van de Z-route en welke inzichten uit lokale en landelijke evaluaties worden meegenomen in de aanbesteding.

| |
|---|
| ADVIES: Wij stellen voor om in de aanbesteding extra regels te wijden aan het borgen van de afstemming tussen de aanbieders van taallessen en de participatieroute. |

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

| |
|---|
| ADVIES: Maak gebruik van ervaringskennis en vraag de deelnemers gericht om feedback. |

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen..

**Leesbaarheid en taalgebruik**

ADVIES: Geef bij vaktermen die vanzelfsprekend lijken toch een uitleg. Maak in ieder geval expliciet wat zelfredzaamheid inhoudt, dat levert meteen criteria op voor de rest van het document.

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

**Algemene aanbeveling**

ADVIES: Vermeld de voorgeschiedenis van deze aanbesteding en de gevolgen daarvan voor deze aanbesteding

Besluit – tijdens de aanbestedingsprocedure onderzoeken we de inzichten die zijn voortgekomen uit de voorafgaande periode. Inzichten worden onder andere gehaald uit lokale evaluaties, feedback van de uitvoering en landelijke evaluaties. Bij het beschrijven van deze inzichten mogen we niet expliciet ingaan op de werkzaamheden, werkwijzen of bedrijfsvoering van de vorige aanbieder.

ADVIES: Maak in de documenten expliciet dat de opdrachtnemer niet alleen verantwoordelijk is voor de uitvoering van de participatieactiviteiten, maar ook voor de actieve verbinding met de rest van het inburgeringstraject en met de omgeving van de deelnemer. Werk systemisch en denk aan vaste contactmomenten met de regievoerder, afstemming met de taalaanbieder, warme overdracht bij signalen en duidelijke afstemming over wie wat doet wanneer er belemmeringen ontstaan.

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

ADVIES: Formuleer de eisen in de aanbesteding ook positief. Het gaat juist om wat er WEL gevraagd wordt van de opdrachtnemer.

Besluit - we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

**De doelgroep en de eigen kracht**

ADVIES: Zorg dat de aanbieders de eigen kracht van deelnemers expliciet maken in het participatieplan. De doelgroep is divers. Naast mogelijke belemmeringen op het gebied van taal, gezondheid, belastbaarheid, scholing of digitale vaardigheden, beschikken deelnemers vaak over waardevolle levenservaring, praktische competenties, motivatie, meertaligheid, zorgervaring en sociale rollen.

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

**Participeren en uren maken**

ADVIES: Kijk niet alleen naar gemaakte uren, maar ook naar de opbrengst van die uren, in termen van wat het de deelnemer oplevert. Neem in het PvE op dat elk participatieplan naast uren ook ontwikkeldoelen bevat, bijvoorbeeld zelfstandig handelen, sociaal contact, zelfvertrouwen, inzicht in de Nederlandse werkcultuur, praktische taalvaardigheid en een passende vervolgstap, richting participatie, opleiding of werk. Bepaal die ontwikkeldoelen zoveel mogelijk in samenspraak met de deelnemer en laat ook bij het bepalen van de resultaten de deelnemer aan het woord..

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

**Taal als opmaat voor participatie**

ADVIES: De opdrachtnemer stimuleert gebruik van Nederlands op een haalbare, veilige en activerende manier. Daarbij wordt gewerkt met eenvoudige taal, herhaling, visuele ondersteuning, vaste routines en waar passend met taalmaatjes of buddy's. Tijdelijke taalsteun in de moedertaal kan worden ingezet wanneer dit nodig is voor begrip, veiligheid en duurzame deelname. (zie onderdeel 2.2 van PVE)

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen bij onderdeel 2.2.

**Maatwerk en meedoen naar vermogen**

ADVIES: Vraag opdrachtnemers om in elk participatieplan expliciet te beschrijven wat de deelnemer zelf wil bereiken, welke talenten en ervaringen aanwezig zijn, welke belemmeringen er spelen, waarom de gekozen participatieplek passend is, hoe de deelnemer betrokken is bij de keuze en wanneer het traject wordt aangepast, bij een veranderende situatie. (zie onderdeel 2.6 PVE)

Besluit – we nemen het op in het programma van eisen bij onderdeel 2.6

**Spanningsveld tussen betaald werk als hoogste resultaat en zelfredzaamheid als leidend doel van de Z route**

ADVIES: Vraag inschrijvers om in hun visie expliciet te beschrijven hoe zij omgaan met het spanningsveld tussen werk als hoogst haalbaar resultaat en zelfredzaamheid als leidend doel van de Z-route. Een goede aanbieder kan beide perspectieven verbinden zonder deelnemers te overvragen of te onderschatten.

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

**Opmerkingen bij hoofdstuk 2 Toelichting PVE**

ADVIES: De beloningsstructuur van medewerkers die direct met deelnemers werken, mag geen prikkel bevatten om deelnemers sneller, vaker of tegen hun belang in te plaatsen dan passend is. Opdrachtnemer koppelt geen individuele bonus, beloning of andere financiële prikkel aan het aantal plaatsingen, afgeronde

Besluit – de gemeente onderschrijft het belang van begeleiding die aansluit bij de behoeften en mogelijkheden van de deelnemer. Tegelijkertijd achten wij het niet proportioneel en niet goed uitvoerbaar om eisen te stellen aan interne arbeidsvoorwaarden, beloningsstructuren of personeelsbeleid van inschrijvers. We nemen dit advies mee bij de beoordeling van de inschrijvingen.

ADVIES: Plaatsing van een deelnemer bij de opdrachtnemer zelf, of bij een aan de opdrachtnemer gelieerde organisatie, vindt alleen plaats na voorafgaande schriftelijke melding aan en met instemming van de regievoerder.

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

**Opmerkingen bij 2. Uitvoering participatiedeel**

ADVIES: Omschrijf concreet wat onder participatie wordt verstaan, namelijk: productieve arbeid met reële tegenprestatie, leerwaarde of doorgroeiperspectief voor de deelnemer. Vraag de opdrachtnemer in het participatieplan de leer- of ontwikkelwaarde van de participatieplek voor de Deelnemer te onderbouwen.

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

ADVIES: Maak werkgeversbegeleiding een afzonderlijk onderdeel van de kwaliteit van de opdrachtnemer. Laat de opdrachtnemer beschrijven hoe de participatieplek wordt voorbereid op de komst van een deelnemer, hoe verwachtingen worden besproken, hoe taalgebruik op de werkvloer wordt ondersteund, hoe wordt bijgestuurd bij miscommunicatie en hoe wordt gewerkt aan een veilige inclusieve werkomgeving.

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen en verwerken het tevens in de gunningscriteria en het werkafsprakenboek.

ADVIES: Behoud de termijnen als norm, maar voeg toe dat afwijking van dit tijdspad onderbouwd mogelijk is wanneer de situatie van de deelnemer daarom vraagt. Belangrijk is dat afwijking nooit leidt tot passiviteit; er moet altijd een passend tijdelijk aanbod, contactmoment of voorbereidingsstap ingevoegd worden.

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

ADVIES: Laat de opdrachtnemer met enige regelmaat toetsen in hoeverre de doelstellingen uit het plan van aanpak dichterbij komen. Zo kan ook tijdig duidelijk worden dat bijsturing nodig is.

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen. Dit wordt getoetst tijdens de kwartaalgesprekken, de voortgangsrapportages en de evaluatiemomenten.

ADVIES: Werk het principe van continuïteit verder uit. Deelnemers weten wie hun vaste aanspreekpunt is, hoe zij contact kunnen opnemen, wat er gebeurt bij afwezigheid of wisseling van begeleider, en hoe informatie zorgvuldig wordt overgedragen zonder dat deelnemers opnieuw hun verhaal moeten doen.

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

ADVIES: Onderzoek of een vertrouwenspersoon ingezet kan worden, bij wie nieuwkomers terecht kunnen die in hun participatietraject dreigen te stagneren of bij verschillen van inzicht tijdens het participatietraject.

Besluit – wij herkennen het belang van een laagdrempelige mogelijkheid om zorgen, klachten of verschillen van inzicht bespreekbaar te maken. Het aanstellen van een vertrouwenspersoon maakt echter geen onderdeel uit van deze aanbesteding. De gemeente borgt op andere manieren dat deelnemers vragen, signalen en klachten kunnen bespreken met de regievoerder of via de reguliere klachtenroutes.

**Specifieke doelgroepen**

ADVIES: Voor vrouwelijke deelnemers heeft de opdrachtnemer expliciet aandacht voor de combinatie van participatie met zorgtaken, kinderopvang, mobiliteit, veiligheid, gezondheid, zelfvertrouwen, sociaal netwerk en mogelijke stappen richting vrijwilligerswerk, opleiding of betaald werk. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar belemmeringen, maar ook naar aanwezige ervaring, motivatie en talenten.

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

ADVIES: Voeg een vierde categorie toe, namelijk deelnemers die te maken hebben met ernstig trauma of psychische problematiek

**Rapportage en monitoring**

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

| |
|---|
| ADVIES: Voeg outcome-indicatoren toe aan de rapportages, zoals ervaren zelfredzaamheid, taalgebruik buiten de les, sociaal contact, werknemersvaardigheden, inzicht in vervolgstappen, vertrouwen in eigen kunnen en het ervaren van passendheid van een participatieplek. |

Besluit – we nemen het advies op in de Key Performance Indicators (KPI's) en het Programma van Eisen.

| |
|---|
| ADVIES: Schrap het woord "optioneel" bij de rapportage over uitstroom en doorstroom. |

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

| |
|---|
| ADVIES: Bepaal objectieve criteria voor het personeel dat wordt ingezet en stel opleidingseisen. |

Besluit – we nemen het advies gedeeltelijk op. We vinden het belangrijk dat medewerkers beschikken over aantoonbare kennis en ervaring met de doelgroep. Tegelijkertijd willen we ruimte laten voor verschillende organisatiemodellen en functies. Daarom formuleren we aanvullende kwaliteitseisen ten aanzien van kennis, ervaring en deskundigheid, zonder voor iedere functie een specifiek diploma verplicht te stellen.

| |
|---|
| ADVIES: Alle medewerkers die worden ingezet voor deze opdracht beschikken voorafgaand aan de werkzaamheden over een geldige verklaring omtrent gedrag (VOG) die passend is bij de aard van de werkzaamheden. Opdrachtnemer is verplicht om de VOG van ingezet personeel gedurende de looptijd van de overeenkomst elke twee jaar te vernieuwen. |

Besluit – we nemen het advies gedeeltelijk op. Van opdrachtnemers wordt verwacht dat zij voldoen aan de geldende wet- en regelgeving en passende personeelsmaatregelen treffen. Elke medewerker dient te beschikken over een geldig VOG bij de start van de opdracht. Een verplichte tweejaarlijkse vernieuwing van de VOG achten wij niet noodzakelijk voor deze opdracht.

| |
|---|
| ADVIES: Medewerkers die worden ingezet voor deze opdracht, handelen conform de landelijke kwaliteitsrichtlijnen en handreikingen van het ministerie van SZW, waaronder de 'Handreiking Cultuursensitief werken' en de 'Handreiking begeleiden van statushouders op de werkvloer'. |

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen.

Datum 24 augustus 2026

**Opmerkingen bij het beschrijvend document t.b.v. de aanbesteding Z-route participatiedeel**

ADVIES: Omschrijf de kerncompetenties anders. Opdrachtnemer moet aantonen dat zij methodisch werken, een kwaliteitsborgingssysteem hebben, een klachtenmogelijkheid en een cliëntvolgsysteem en de medewerkers hebben de vereiste opleidingen cq opleidingsniveaus die in het sociaal domein gebruikelijk zijn.

In het Beschrijvend Document wordt gekozen voor de beste prijs-kwaliteitverhouding. Dat is passend. In de conceptversie lijken de puntentoekenning en subgunningscriteria echter nog niet volledig uitgewerkt. Juist bij deze doelgroep is het van belang dat kwaliteit niet te abstract blijft en niet ondergeschikt wordt aan prijs.

Besluit – we nemen het advies op in het beschrijvend document.

ADVIES: Werk puntentoekenning en subgunningscriteria verder uit. Maak duidelijk welke kwaliteiten van belang zijn. Zo wordt de afweging prijs en kwaliteit transparanter. Een goedkope uitvoering kan op papier aantrekkelijk lijken, maar kan in de praktijk leiden tot standaardtrajecten, beperkte begeleiding, minder tijd voor

Besluit – we nemen het advies op in de gunningscriteria. Bij de verdeling van de punten worden 90 punten verdeeld op basis van de kwaliteit. 10 punten worden verdeel op basis van trajectprijs.

ADVIES: laat inschrijvers de missie en visie van hun organisatie toelichten en vraag naar de plek van kwetsbare nieuwkomers hierin. Vraag om een concrete beschrijving van hun werkwijze in relatie tot maatwerk, taalrijke participatieplekken, werkgeversbegeleiding, vrouwelijke deelnemers, jongeren, deelnemers met complexe ondersteuningsbehoeften, ervaringsfeedback en ontwikkelgerichte monitoring. En tot slot: laat omschrijven hoe ze verbeterpunten in de kwaliteit van de begeleiding in hun organisatie implementeren en borgen. Daarmee krijgt kwaliteit een zwaarder gewicht in de beoordeling.

Besluit – we nemen het advies over in de gunningcriteria.

ADVIES: Onderzoek of er gewerkt kan worden met intensiteitsniveaus, aanvullende afspraken voor complexe casuïstiek of een duidelijke norm voor minimale begeleidingskwaliteit. Dit met als doel dat maatwerk financieel en organisatorisch ook mogelijk is.

Besluit - we hebben dit onderzocht, maar kiezen ervoor om vast te houden aan één trajectprijs. Daarbij weegt mee dat de opdrachtnemer maatwerk moet kunnen leveren

binnen een diverse doelgroep. We verwachten dat verschillen in begeleidingsintensiteit zich naar verwachting over de totale opdracht uitmiddelen. Wel nemen we in de kwaliteitscriteria nadrukkelijk aandacht op voor maatwerk en begeleiding van deelnemers met complexe ondersteuningsbehoeften. Passende begeleidingsintensiteit wordt getoetst door de regievoerder wanneer het plan van aanpak wordt besproken. In het vervolg van het traject wordt maatwerk getoetst in de periodieke gespreksverslagen, voortgangsrapportages en kwartaalgesprekken met de aanbieder.

ADVIES: Neem in de eisen op dat de opdrachtnemer periodiek deelnemer feedback verzamelt op een toegankelijke manier. Dit kan via korte gesprekken, eenvoudige vragen, pictogrammen, groepsgesprekken of ondersteuning in de eigen taal. Zorg ervoor dat de feedback benut wordt om de trajecten en de samenwerking tussen deelnemers, opdrachtnemer en opdrachtgever.

Besluit – we nemen het advies op in het Programma van Eisen